

ACCOUNTANTSVERSLAG 2024

Aan het bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling bedrijfsvoeringsorganisatie
Reinigingsdienst Waardlanden
Postbus 555
4200 AN GORINCHEM

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Ref.: GW/AvS

Geachte leden van het bestuur,

Overeenkomstig uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2024 van gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden (hierna Waardlanden) te Gorinchem gecontroleerd. In overeenstemming met artikel 213 van de Gemeentewet en Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen, brengen wij verslag aan u uit over onze bevindingen.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2024 en het controleprotocol Waardlanden, vastgesteld door het bestuur op 26 februari 2024. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op € 261.000 en de rapporteringstolerantie voor dit accountantsverslag op € 25.000.

Ter informatie en ter identificatie vermelden wij de belangrijkste bedragen zoals die blijken uit de door ons gecontroleerde jaarrekening 2024 en het bedrag van de door ons gehanteerde materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole:

GR Waardlanden	2024	2023
Jaarrekening		
Balanstotaal	€ 33.965.000	€ 35.429.000
Eigen vermogen	€ 2.016.000	€ 1.655.000
Totaal lasten inclusief reservemutaties	€ 26.120.000	€ 27.447.000
Totaal baten inclusief reservemutaties	€ 26.781.000	€ 27.596.000
Resultaat (na mutaties in de reserves)	€ 661.000	€ 149.000
Materialiteit	€ 261.000	€ 274.000

Het is de verantwoordelijkheid van de directeur van Waardlanden om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet Normering Topinkomens (WNT) en de daarop berustende bepalingen. De directeur is tevens verantwoordelijk voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De directeur heeft in de jaarrekening 2024 op pagina 58 de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en heeft in de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag op pagina 45 de belangrijkste bevindingen, afwijkingen en verbeterpunten nader toegelicht. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring over de getrouwheid van de jaarrekening te verstrekken.

De controle is afgerond en wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid bij de jaarrekening 2024. Dit onder het voorbehoud dat deze jaarrekening op 9 juli 2025 ongewijzigd en definitief wordt vastgesteld door het bestuur.

In het geval dat de door ons gecontroleerde jaarrekening nog wordt gewijzigd, verzoeken wij u om zo snel mogelijk contact met ons op te nemen over de dan ontstane situatie.

Onze bevindingen hebben wij op 24 juni 2025 voorgelegd aan uw organisatie.

Wij benadrukken dat dit accountantsverslag uitsluitend bedoeld is om u te informeren over onze controlebevindingen en aanbevelingen. Belanghebbenden kunnen u vragen om een afschrift van onze rapportage(s) voor hun beoordeling van de financiële stand van zaken van Waardlanden en van de risico's in de bedrijfsvoering. Wij benadrukken dat wij niet aansprakelijk zijn voor eventuele gevolgen van externe verspreiding.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid om het nader toe te lichten in de bestuursvergadering van 9 juli 2025.

Hoogachtend,

drs. J. (Jaap) Schot RA

INHOUDSOPGAVE

1. Onze belangrijkste boodschappen aan GR Waardlanden	5
1.1. Opdrachtbevestiging	5
1.2. Goedkeurende controleverklaring getrouwheid	5
1.3. Rechtmatigheidsverantwoording	5
1.4. Het verloop van onze controlewerkzaamheden	6
2. Vermogen, resultaat en continuïteit	7
2.1. Analyse resultaat en resultaatontwikkeling	7
2.2. Financiële vooruitzichten en continuïteit	7
3. Jaarverslag	7
4. Controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2024	9
4.1. Rechtmatigheid	9
4.2. WNT-verantwoording	12
4.3. Interne beheersing	13
4.4. Procesbeschrijvingen	14
4.5. IT-beheersing	14
4.6. NIS-2 richtlijnen	15
4.7. Verwerking van geconstateerde afwijkingen rechtmatigheid en getrouwheid	15
4.8. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing	17
5. Overige onderwerpen	18
5.1. Onafhankelijkheid	18
5.2. Duurzaamheid	18
6. Slot	19

1. Onze belangrijkste boodschappen aan GR Waardlanden

1.1. Opdrachtbevestiging

In onze opdrachtbevestiging van 9 september 2024 hebben wij de tussen Waardlanden en Verstegen accountants en adviseurs gemaakte afspraken ten aanzien van het controleren van de jaarrekening 2024 bevestigd.

1.2. Goedkeurende controleverklaring getrouwheid

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2024 van Waardlanden afgerond. De jaarrekening 2024 van Waardlanden geeft een getrouw beeld van het vermogen en het resultaat. Wij verstrekken dan ook een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid. Dit onder het voorbehoud dat deze jaarrekening op 9 juli 2025 ongewijzigd en definitief wordt vastgesteld door het bestuur. De accountantscontrole over verslagjaar 2024 leidt hiermee indirect tot een oordeel over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties, via een getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverantwoording.

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening 2024 als geheel vastgesteld op € 261.000 voor fouten en € 783.600 voor onzekerheden.

1.3. Rechtmatigheidsverantwoording

Op pagina 58 van de jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording van de directie opgenomen. De directie heeft conform het door het bestuur vastgestelde Controleprotocol Waardlanden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves als verantwoordingsgrens (€ 783.600) gehanteerd. Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat er geen rechtmatigheidsfouten en/of rechtmatigheidsonzekerheden boven deze verantwoordingsgrens zijn geconstateerd.

In de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag is op pagina 45 een nadere toelichting opgenomen ten aanzien van de rechtmatigheid en worden individuele rechtmatigheidsfouten en/of rechtmatigheidsonzekerheden boven de door het bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens van € 783.600 toegelicht.

In paragraaf 4.1 hebben wij onze bevindingen bij de rechtmatigheidsverantwoording nader uitgewerkt. Op grond van onze controle zijn wij van oordeel dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft.

1.4. Het verloop van onze controlewerkzaamheden

Wij hebben onze controlewerkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig de tussen Waardlanden en Verstegen opgestelde opdrachtbevestiging. Ter ondersteuning daarvan zijn vooraf risicoanalyses opgesteld, werkafspraken gemaakt en tussentijdse controlewerkzaamheden uitgevoerd. Met betrekking tot het controleproces constateren wij het volgende:

- De concept-jaarrekening 2024 was bij aanvang van onze jaarrekeningcontrole op 24 februari jl. nog niet geheel compleet.
- Gedurende het controleproces is de jaarrekening aangepast om te voldoen aan het BBV. Er zijn meerdere versies van de jaarrekening geweest voordat er sprake was van een toereikende jaarrekening. Dit heeft impact gehad op onze tijdsbesteding en doorlooptijd van de controle.
- De dossiervorming als basis voor onze controle was op onderdelen nog onvoldoende op het moment van start van onze controle. Vragen en opmerkingen die wij hadden zijn uiteindelijk wel voldoende beantwoord.
- Wij constateren dat de bezetting en kennis op de financiële afdeling kwetsbaar is en een aandachtspunt voor uw organisatie.
- Onze controlewerkzaamheden zijn intensiever geweest en hebben ook meer tijd gekost dan vooraf overeengekomen. De extra werkzaamheden en de bijbehorende controlekosten zullen wij met het management overleggen en vervolgens zullen wij een voorstel doen om de aanvullende tijdsbesteding in rekening te brengen.
- Na de vaststelling van de jaarstukken door het bestuur evalueren wij graag met elkaar het jaarrekeningproces, inclusief de controle.

Wij zijn, rekening houdend met het vorenstaande, van mening dat onze gerealiseerde tijdsbesteding en de door ons gerealiseerde controlewerkzaamheden voldoende zijn voor een kwalitatief toereikende uitvoering van onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende controle- en overige standaarden (COS).

2. Vermogen, resultaat en continuïteit

2.1. Analyse resultaat en resultaatontwikkeling

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) is voor Waardlanden het geldende verslaggevingsstelsel. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Het is niet toegestaan baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen te muteren. Mutaties in het eigen vermogen vinden plaats op basis van besluitvorming door het bestuur. De jaarrekening 2024 van Waardlanden is opgesteld in overeenstemming met het van toepassing zijnde model.

De door ons gecontroleerde jaarrekening 2024 geeft een eigen vermogen aan per 31 december 2024 van € 2.016.000 (2023: € 1.655.000) en een gerealiseerd resultaat na mutaties in de reserves over 2024 van € 661.000.

De analyse van het gerealiseerde resultaat (baten en lasten) 2024 ten opzichte van de begroting na wijziging 2024 is toereikend toegelicht in de individuele programma-verantwoordingen in het Jaarverslag en in paragraaf 3.2 van de Jaarrekening.

2.2. Financiële vooruitzichten en continuïteit

Waardlanden heeft een sluitende begroting voor de jaren 2025 tot en met 2028. De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De directie van Waardlanden bevestigt dat er geen twijfel bestaat ten aanzien van de financiële omvang van het vermogen van Waardlanden om de continuïteit te waarborgen. Wij hebben de continuïteits-veronderstelling als basis voor de jaarrekening 2024 beoordeeld en wij kunnen ons verenigen met de toepassing van de continuïteits-veronderstelling in de jaarrekening.

3. Jaarverslag

De jaarrekening 2024 van Waardlanden is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Wet normering topinkomens (WNT). Belangrijke ontwikkelingen en achtergronden met betrekking tot de posten in de jaarrekening zijn duidelijk en volledig toegelicht in de jaarrekening.

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken 2024 andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord;
- Dienstverlening
- Jaarverslag inclusief programmaverantwoording en paragrafen;
- Ontwerpbesluit vaststellen programmarekening;
- Diverse bijlagen.

Wij hebben de overige informatie gelezen en vastgesteld dat de daarin opgenomen informatie niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse Standaard 720 Nadere Voorschriften Controlestandaarden en de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het jaarverslag en andere informatie mag geen ander beeld oproepen bij de lezer dan de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag 2024 van Waardlanden de vereiste informatie in voldoende mate weergeeft en niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen.

4. Controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2024

4.1. Rechtmatigheid

4.1.1. Stand van zaken wetgeving

Boekjaar 2023 was het eerste jaar waarin Waardlanden in lijn met adviezen van de commissie BBV een rechtmatigheidsverantwoording heeft opgenomen in de jaarrekening. Het wettelijk kader om dit te doen was de gewijzigde Gemeentewet. Het BBV en het BADO waren bij het vaststellen van de jaarrekening 2023 nog niet aangepast. Voor boekjaar 2024 is dit nog steeds de situatie. De NBA heeft door middel van Alert 48 richtlijnen gegeven om hier mee om te gaan. Voor boekjaar 2024 dient Waardlanden de rechtmatigheidsverantwoording conform de jaarrekening 2023 vorm te geven.

4.1.2. Wijziging wetgeving 2025

Op 21 maart 2025 is het [besluit](#) genomen om het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) aan te passen. De belangrijkste wijzigingen hierbij zijn het verder verankeren van de rechtmatigheidsverantwoording in de wet- en regelgeving.

In de besluiten zijn twee wijzigingen opgenomen die voor boekjaar 2025 actie vereisen van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen:

- Het bestuur stelt de verantwoordingsgrens vast op ten hoogste 2% van de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan de reserves.
- Voor de uitvoering van de accountantscontrole tot en met 2024 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten 1% van de totale lasten verhoogd met de reservetoevoegingen en voor onzekerheden in de uitvoering van de controle 3%. In de wijziging vervalt het onderscheid tussen fouten en onzekerheden. Voortaan zal worden uitgegaan van één percentage, namelijk van 2%, om te bepalen of een aangepast oordeel over de financiële overzichten noodzakelijk is. Dit leidt vanaf boekjaar 2025 tot de volgende toleranties:

Materialiteit	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/Afkeurende verklaring
Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle	≤ 2%	>2% – ≤ 4%	> 4%

Voor boekjaar 2025 betekent dit dat de volgende stukken herzien moeten worden, waarbij de nieuwe toleranties gehanteerd dienen te worden:

- Financiële verordening (212);
- Controleprotocol;
- Eventuele overige stukken waarin nog oude percentages worden genoemd, zoals een intern controleplan.

4.1.3. *Rechtmatigheidsafwijkingen 2024*

In de rechtmatigheidsverantwoording 2024 in de jaarrekening heeft u de rechtmatigheidsafwijkingen opgenomen en de afwijkingen die daarvoor in aanmerking komen nader toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Hieronder hebben wij het kader van het bestuur voor de (interne) rechtmatigheidscontrole en rechtmatigheidsverantwoording opgenomen waaraan Waardlanden moet voldoen. Het kader is uitgebreid met de normen waaraan de accountant moet voldoen.

Onderwerp	Percentage/norm	Bedrag
Totale lasten 2024 Realisatie volgens Jaarrekening 2024	n.v.t.	€ 26.120.000
Toevoegingen aan de reserves 2024 Realisatie volgens Jaarrekening 2024	n.v.t.	€ -
Basis voor berekening goedkeuringstolerantie getrouwheid en verantwoordingsgrens rechtmatigheid	n.v.t.	€ 26.120.000
<i>Accountant</i>		
Materialiteit BADO voor getrouwheidsfouten	1%	€ 261.000
Materialiteit BADO voor onzekerheden in de controle	3%	€ 783.600
Rapporteringstolerantie voor toelichting getrouwheidsfouten en onzekerheden in de controle in het accountantsverslag	controleprotocol	€ 50.000
<i>Rechtmatigheid</i>		
Verantwoordingsgrens (regulier) voor de financiële rechtmatigheidstoetsing, vastgesteld door het bestuur	3%	€ 783.600
Rapporteringsgrens voor individuele rechtmatigheidsfouten en rechtmatigheidsonzekerheden in de paragraaf Bedrijfsvoering	Controleprotocol	€ 50.000

Rechtmatigheidsafwijking	Rechtmatigheidsfout	Rechtmatigheids- onduidelijkheid	Waarvan acceptabel	Waarvan niet- acceptabel
Begrotingscriterium				
Begrotingsoverschrijding lasten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Subtotaal begrotingscriterium	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Voorwaardencriterium				
Europese aanbesteding	€ 170.748	N.v.t.	N.v.t.	€ 170.748
Subtotaal voorwaardecriterium	€ 170.748	N.v.t.	N.v.t.	€ 170.748
TOTAAL	€ 170.748	N.v.t.	N.v.t.	€ 170.748

Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

4.1.4. Begrotingsonrechtmatigheid

Onderdeel van de (interne) rechtmatigheidscontrole en de rechtmatigheidsverantwoording is begrotingsrechtmatigheid. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid beoordeelt Waardlanden de begrotingsafwijkingen per programma voor zowel de lasten en de baten als de afwijkingen op investeringskredieten.

In totaal heeft Waardlanden volgens de gewijzigde begroting 2024 € 27.792.000 aan lasten begroot (basis begroting 2024: € 25.729.000) tegenover € 26.120.000 aan werkelijke lasten (2023: € 27.080.000). Aan baten heeft Waardlanden een bedrag geraamd van € 27.792.000 volgens de gewijzigde begroting (basis begroting 2024: € 25.729.000), tegenover gerealiseerde baten van € 26.481.000 (2023: € 26.815.000). Dit betekent een overschrijding op de lasten en baten.

In 2024 is er geen sprake van begrotingsafwijkingen op de investeringskredieten.

In november 2023 is door de commissie BBV in de gewijzigde Kadernota Rechtmatigheid 2023 een nadere duiding gegeven aan het begrip Begrotingsonrechtmatigheid:

1. Er is hiervan sprake als de directie bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door het bestuur vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt.
2. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet door het bestuur zijn vastgesteld voor het einde van het boekjaar.
3. Bij overschrijdingen van lasten of investeringskredieten en ook bij lagere/hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig* met begrotingswijzigingen is aangepast.

Het derde onderdeel is een uitbreiding van het begrip begrotingsonrechtmatigheid.

*Hoe niet tijdig wordt geïnterpreteerd, wordt bepaald door de 'spelregels' tussen het bestuur en de directie. De spelregels met betrekking tot het informeren en vaststellen van begrotingswijzigingen bij overschrijdingen van lasten en investeringsbudgetten (kredieten) en bij lagere/hogere baten ten opzichte van de begroting zijn veelal in de financiële verordening art. 212 Gemeentewet opgenomen.

Waardlanden heeft middels de financiële verordening afspraken gemaakt over wat in dit opzicht tijdig is. In de financiële verordening is bepaald dat begrotings-onderschrijdingen van lasten op programmaniveau, onderschrijdingen van uitgaven op gevoteerde investeringsbudgetten (kredieten) en begrotingsafwijkingen van baten per programma voor verslagjaar 2023 en verder niet als begrotingsonrechtmatig worden beschouwd indien deze afwijkingen door de directie bij de jaarstukken worden gemeld en toegelicht aan het bestuur.

Dit betekent dat de in het bovenstaand overzicht opgenomen begrotingsonderschrijdingen op de lasten en de baten niet ‘begrotingsonrechtmatig’ worden en ook niet moeten worden verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording.

Voor de melding en nadere toelichting op de begrotingsafwijkingen per programma voor zowel de lasten en de baten verwijzen wij naar uw inhoudelijke analyse op pagina 50 van het jaarverslag 2024. Waardlanden heeft de begrotingsafwijkingen gewogen en bepaald welke begrotingsafwijkingen rechtmatig zijn, onrechtmatig zijn en welke onrechtmatigheden volgens het beleid van het bestuur ‘acceptabel’ worden verklaard. De conclusie van Waardlanden dat er in 2024 geen niet acceptabele begrotingsonrechtmatigheden zijn vastgesteld delen wij.

4.1.5. Voorwaardecriterium

Onderdeel van het vastgestelde normenkader van Waardlanden zijn regels en voorschriften ten aanzien van Europese aanbestedingsregels. Waardlanden controleert of juiste naleving van deze Europese (EU) aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. Deze controle is een belangrijk onderdeel van de (interne) rechtmatigheidscontrole en van de rechtmatigheids-verantwoording.

Waardlanden ziet voorafgaand aan aanbestedingen toe dat bij het aangaan van nieuwe opdrachten de regels ten aanzien van EU-aanbesteding strikt worden nageleefd. Tijdens onze controle en de gesprekken met uw organisatie hierover hebben wij vastgesteld dat dit bewustzijn aanwezig is en dat wij deze aandacht terugzien in uw organisatie. Uit de interne rechtmatigheidscontrole op de aanbestedingen is gebleken dat twee leveranciers ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed, de totale onrechtmatigheid bedraagt € 170.748. Op basis van onze externe controle komen wij tot dezelfde conclusie.

4.2. WNT-verantwoording

4.2.1. Controlebevindingen en aanbevelingen

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording 2024 gecontroleerd overeenkomstig de door de minister vastgestelde [Regeling controleprotocol WNT 2024](#). Daarbij zijn door ons geen afwijkingen geconstateerd.

4.2.2. Beperkingen in de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden

Het doel van het controleprotocol WNT is om vast te stellen of de bezoldiging van de directie en het bestuur overeenkomt met de bepalingen van de WNT en juist is gepresenteerd in de WNT-verantwoording.

Het WNT-protocol voorziet niet in het uitvoeren van controlewerkzaamheden die zekerheid geven over de verantwoorde bezoldiging in relatie tot de bezoldigingsafspraken. Dat houdt in dat wij op grond van het protocol deze werkzaamheden niet hoeven uit te voeren en ook niet uitgevoerd hebben. Wij kunnen daarom niet uitsluiten dat er verschillen zijn tussen de uitbetaalde bezoldiging en de daarover gemaakte afspraken tussen de directeur en het bestuur. Bijvoorbeeld omdat wij geen weet hebben van een separaat gemaakte bezoldigingsafpraak. Het kan daardoor voorkomen dat de WNT correct is toegepast, terwijl de bezoldiging afwijkt van gemaakte afspraken.

Als de in de WNT-verantwoording verantwoorde bezoldiging niet overeenkomt met uw beeld van de gemaakte afspraken of met uw eigen administratie, verzoeken wij u ons zo snel mogelijk daarover te informeren. Wij kunnen dan op grond van uw informatie onze controlebevindingen evalueren.

4.3. Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. Onze bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot de interne beheersings-maatregelen hebben wij gerapporteerd in een memorandum van 19 december 2024. Wij verwijzen naar dit memorandum.

Wij vinden dat er binnen Waardlanden – rekening houdend met de aard en omvang van de (administratieve) organisatie – geen sprake is van ernstige tekortkomingen in de voor de jaarrekeningcontrole relevante interne beheersingsmaatregelen. Wel constateren wij dat de administratieve organisatie en interne beheersing op onderdelen kwetsbaar is en aandacht vraagt. Enkele van onze bevindingen en aanbevelingen behoeven aandacht.

- Waardlanden heeft in 2024 geen verbijzonderde interne controle (VIC) uitgevoerd. Voor 2025 adviseren wij deze werkzaamheden weer op te pakken.
- Waardlanden beschikt niet over een recente frauderisicoanalyse. Met een frauderisicoanalyse kan een basis worden gelegd voor fraudepreventie. Het is van belang de analyse te actualiseren en periodiek te agenderen voor de MT en bestuursvergaderingen.
- Opdrachtdocumentatie zoals getekende contracten, overeenkomsten, prijzenbladen en indexaties van tarieven worden niet centraal gearchiveerd. Volledige registratie van deze stukken is een belangrijk verbeterpunt in het inkoopproces. Het heeft uw organisatie veel tijd en inspanning gekost om door ons gevraagde informatie te verzamelen en aan te leveren.
- Er zijn geen eenduidige afspraken geformaliseerd voor het vastleggen van de onderbouwing van de prestatielevering van inkopen. De matching tussen facturen en prestatieregistraties is een belangrijk verbeterpunt in het inkoopproces.
- Met de eigenaar gemeenten zijn diverse dienstverleningsovereenkomsten (DVO) afgesloten. Hierbij zijn in de loop van de tijd ook vaak aanvullende afspraken gemaakt. De overeengekomen werkzaamheden en tarieven zijn hierdoor soms moeilijk te volgen. Wij adviseren de DVO's te actualiseren om zo tot eenduidige afspraken te komen.

- De kwaliteit van de financiële administratie vraagt de aandacht. Het totstandkomingsproces van de jaarrekening is een moeizaam proces gebleken en geeft het beeld dat de financiële functie binnen Waardlanden kwetsbaar is. Er zijn relatief veel correcties nodig in de administratie (ook op voorgaande jaren) voordat gekomen kan worden tot een toereikende jaarrekening.

4.4. Procesbeschrijvingen

Het inrichten en beschrijven van de administratieve organisatie door middel van procesbeschrijvingen is een belangrijke waarborg voor een goede procesbeheersing. Waardlanden heeft haar belangrijkste financiële bedrijfsvoering processen (met financiële beheerhandelingen) nog niet allemaal beschreven.

Op basis van onze werkzaamheden merken wij op dat de beschreven processen veelal zijn ingericht als reguliere uit te voeren stappen in het proces (werkinstructies). Wij zien een doorontwikkeling mogelijk om de relevante processen beknopt en overzichtelijk te beschrijven volgens het 6-W model (wie doet wat, waarom, wanneer, waarmee en met welk doel) of de zogenaamde “kruisjeslijsten”. Hiermee kan vooral invulling worden gegeven aan het identificeren van de belangrijkste risico's per proces en de interne beheersingsmaatregelen als antwoord daarop. Vervolgens kan door de IC hierop worden getoetst. Wij benadrukken dat wij met onze aanbeveling niet het opstellen van een handboek AO/IB bedoelen.

Wij adviseren om het 6-W model nog voor de volgende processen toe te passen:

- investeringen en aanbestedingen (inclusief Europese aanbestedingen);
- inkopen & betalingen;
- personeels- en salarisadministratie;
- administratie & verslaglegging (o.a. memoriaalboekingen en totstandkoming begroting en tussentijdse bestuursrapportages);
- bijdragen van deelnemende gemeenten en andere verkregen bijdragen van derden (baten).

4.5. IT-beheersing

Vanuit onze controle van de jaarrekening zijn geen aanwijsbare risico's geconstateerd voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Onze werkzaamheden richten zich vooral op de IT-beheersingsmaatregelen die relevant zijn in het kader van onze opdracht voor het controleren van de jaarrekening. Wij benadrukken dat onze werkzaamheden zich niet richten op alle IT-risico's en beheersingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de risico's en beheersingsmaatregelen die voortvloeien uit cybercriminaliteit.

Het huidige IT-landschap wordt gedomineerd door Cloud- en SaaS-oplossingen. Het zwaartepunt van IT-beheersing verschuift daardoor naar toegangsbeheer en het reduceren van het risico van cybercriminaliteit. Hierbij hebben wij nog enkele (belangrijke) verbeterpunten geconstateerd. Die hebben wij gerapporteerd in onze managementletter.

Wij benadrukken dat ons onderzoek van de IT-beheersingsmaatregelen in het kader van onze jaarrekeningcontrole belangrijke informatie kan geven over IT-risicogebieden van Waardlanden. Er kan echter ook sprake zijn van risicogebieden die niet door ons onderkend worden. De oorzaak hiervan is de beperkte scope van ons onderzoek. Voor onze overige bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter.

4.6. NIS-2 richtlijnen

De NIS2-richtlijn (Network and Information Security Directive) is eind 2022 vastgesteld door de Europese Unie en richt zich op het versterken van de digitale en economische weerbaarheid van de lidstaten. In Nederland wordt deze richtlijn omgezet in de nieuwe Cyberbeveiligingswet, die de huidige Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni) zal vervangen.

De implementatie van de NIS2-richtlijn in nationale wetgeving moet uiterlijk op eind 2025 voltooid zijn. Organisaties die vallen onder de NIS2-richtlijn en moeten dan ook voldoen aan de in de NIS2-richtlijn opgenomen verplichtingen:

- **Zorgplicht:** Uit hoofde van de zorgplicht moeten organisaties een zelfstandige risicobeoordeling uitvoeren en passende maatregelen nemen om digitale risico's te minimaliseren en incidenten te voorkomen. Dit betekent dat continu de informatiebeveiliging op peil moet worden gehouden.
- **Meldplicht:** Incidenten die de continuïteit van de dienstverlening aanzienlijk verstoren, moeten binnen 24 uur gemeld worden bij de toezichthouder. Dit omvat ook cyberincidenten die gemeld moeten worden bij het Computer Security Incident Response Team (CSIRT).
- **Toezicht en handhaving:** Er zal toezicht zijn op de naleving van de NIS2-richtlijn. Dit betekent dat gecontroleerd kan worden op de kwaliteit van de informatiebeveiligingsmaatregelen.

Uitgangspunt is dat de bestuurder aansprakelijk is voor het voldoen aan de richtlijnen. Op de website van de NCTV is te lezen dat [afvalstoffenbeheer](#) ook onder de kritieke sectoren valt waardoor mogelijk Waardlanden ook onder de richtlijnen vallen. Advies is om de organisaties daar goed op voor te sorteren, voor zover nog niet gedaan.

4.7. Verwerking van geconstateerde afwijkingen rechtmatigheid en getrouwheid

Er hebben naar aanleiding van onze controle materiele correcties plaatsgevonden in de jaarstukken, dit betroffen cijfermatige correcties en tekstuele aanpassingen, zoals aanpassingen met betrekking tot presentatie-, rubricerings-, en toelichtingsvereisten van het BBV, begrotingsrechtmatigheid en de rechtmatigheidsverantwoording. In onderstaand overzicht zijn de correcties opgenomen met het effect op activa, passiva en resultaat. De correcties 'vooruitbetaalde verzekering' en 'voorraad brandstof' zijn door de organisatie zelf geconstateerd en in overleg met het controleteam aangepast. Om het verloop van het resultaat tussen de conceptversie van de jaarrekening en de definitieve versie te duiden zijn deze correcties in het overzicht opgenomen.

Inhoudelijk zijn er over de jaarrekening 2024 en de doorgevoerde correcties geen meningsverschillen geweest met uw organisatie.

Betreft	Effect op activa	Effect op passiva	Effect op resultaat	Toelichting
Voorraad	-€ 35.000		-€ 35.000	De voorraad brandstof was te hoog verantwoord.
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 72.000 + € 236.000			Presentatie correctie negatieve debiteuren naar de crediteuren en negatieve crediteuren naar de debiteuren.
Netto vlottende schulden		€ 72.000 + € 236.000		Presentatie correctie negatieve debiteuren naar de crediteuren en negatieve crediteuren naar de debiteuren.
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-€ 35.000			Presentatiecorrectie voorziening dubieuze debiteuren van voorzieningen naar de uitzettingen.
Voorzieningen		-€ 35.000		Presentatiecorrectie voorziening dubieuze debiteuren van voorzieningen naar de uitzettingen.
Afrekeningen afval	€ 813.732	€ 813.732		Tijdens de controle zijn diverse correcties doorgevoerd vanwege ontvangen afrekeningen kosten afvalverwerking welke met deelnemers worden verrekend.
Vooruitbetaalde verzekering	€ 180.000		€ 180.000	Verzekeringspremie 2025 was ten laste van resultaat 2024 verantwoord.
Presentatiecorrectie overlopende activa en passiva	-€ 616.000	-€ 616.000		
Verlofverplichting		€ 92.142	-€ 92.142	Het toegepaste uurtarief bij bepalen van de verlofverplichting was niet correct bepaald.
Overige correcties		€ 44.268	-€ 44.268	
Saldo	€ 615.732	€ 515.000	€ 100.732	Het saldo van baten en lasten is hoger geworden
Bestemmings-reserve diftar			€ 202.000	De gehele reserve is vrijgevallen conform begroting
Resultaat			€ 302.000	Het resultaat is hoger geworden

Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden resteren ongecorrigeerde getrouwheidsfouten en onzekerheden in de controle groter dan de rapporteringstolerantie van € 25.000. De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid.

Betreft	Effect op activa	Effect op passiva	Effect op resultaat	Toelichting
Overlopende activa	€ 785.000			Diverse overlopende activa en passiva zijn gesaldeerd gepresenteerd in de balans en ten onrechte niet gesplitst. Dit heeft geen impact op resultaat en vermogen.
Overlopende passiva		€ 785.000		

Het totaal van de geconstateerde afwijkingen op het gebied van de getrouwheid blijft binnen de goedkeuringstolerantie voor fouten (van € 261.000) en de goedkeurings-tolerantie voor onzekerheden (van € 783.600). Hierdoor is de strekking van de controleverklaring 2024 goedkeurend voor getrouwheid.

4.8. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing

Wij betrekken bij onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende standaarden, de naleving van wet- en regelgeving en frauderisico's. Daarbij richten wij ons op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

Wij hebben op basis van onze controlewerkzaamheden de risicofactoren voor overtredingen van wet- en regelgeving en fraude geëvalueerd. Frauderisicofactoren kunnen voortvloeien uit bijvoorbeeld leveranciersselectie, (contant) geldverkeer, bewuste beïnvloeding door het bestuur en/of het management van de presentatie (jaar)cijfers teneinde een ander beeld voor te stellen dan de werkelijkheid en misbruik/oneigenlijk gebruik van bedrijfsmiddelen van Waardlanden.

Onze controle heeft geen afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht.

Waardlanden heeft beleid dat gericht is op het systematisch identificeren en beheersen van deze risico's. Wij constateren dat er in de bedrijfsvoering belangrijke maatregelen zijn getroffen om dergelijke risico's te beheersen. Deze maatregelen bestaan hoofdzakelijk uit het toewijzen van taken en verantwoordelijkheden, het realiseren van functiescheiding, procedures, intern toezicht en externe controle.

Naar onze mening wordt het risico van (materiële) fraude en overtreding van wet- en regelgeving hierdoor teruggebracht. Wij adviseren hierbij nog wel om als onderdeel van het risicomanagementsysteem periodiek een separate risicoanalyse op deze thema's uit te voeren en daarbij te evalueren of er voldoende beheersingsmaatregelen zijn getroffen.

Onze eigen controlewerkzaamheden hebben overigens geen relevante afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht. Daarbij merken wij nog wel op dat van ons niet verwacht kan worden dat elke overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

In onze gesprekken met de organisatie is bevestigd dat er geen fraude heeft plaatsgevonden en ook geen vermoeden is van fraude.

5. Overige onderwerpen

5.1. Onafhankelijkheid

Het waken voor onze onafhankelijkheid is primair onze eigen (vaktechnische) verantwoordelijkheid. Daarvoor treffen wij – overeenkomstig onze standaarden en interne kwaliteitsprocedures – diverse maatregelen. Op basis van de uitvoering van deze maatregelen kunnen wij bevestigen dat wij de controleopdracht voor de jaarstukken van Waardlanden op onafhankelijke wijze hebben kunnen uitvoeren en afronden.

Aanvullend daarop rapporteren wij u jaarlijks – voor uw beoordeling van onze onafhankelijkheid – de werkzaamheden die door ons zijn verricht naast het controleren van financiële verantwoordingen en het uitoefenen van onze natuurlijke adviesfunctie. Met betrekking tot het verslagjaar 2024 hebben wij geen werkzaamheden verricht naast onze controlewerkzaamheden en de direct daaruit voortvloeiende ondersteuning en advisering.

Partner Jaap Schot is inmiddels langdurig betrokken (zeven jaar of meer) bij de controleopdracht voor Waardlanden. Deze langdurige betrokkenheid is intern geëvalueerd en de conclusie is dat er voor 2024 geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijkheid. Voor het boekjaar 2025 zullen we met u in overleg gaan over de teambezetting op Waardlanden gelet op deze langdurige betrokkenheid.

5.2. Duurzaamheid

Eind 2024 is de ‘Handreiking Duurzaamheidsrapportage en -verantwoording voor decentrale overheden’ verschenen. Deze handreiking kan Waardlanden helpen met het opzetten van een duurzaamheidsverantwoording. Advies vanuit de handreiking is om gebruik te maken van een groeimodel. Het is de bedoeling dat op sectorniveau de zogeheten dubbele materialiteitsanalyse (dubbel omdat het enerzijds gaat om de impact op de buitenwereld en anderzijds de impact op de eigen organisatie) wordt uitgevoerd. Hiermee krijgen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen collectief inzicht in de onderwerpen die het meest materieel zijn voor de organisatie en de stakeholders.

In lijn met de handreiking adviseren wij u dit onderwerp te agenderen en stapsgewijs te starten, bijvoorbeeld door de CO2 uitstoot inzichtelijk te maken om vervolgens reductiedoelstellingen te formuleren voor de eigen organisatie.

De belangrijkste aandachtspunten op het gebied van duurzaamheid zijn:

- Bewaak de informatieverplichtingen omtrent duurzaamheid waaronder personenmobiliteit.
- Het is mogelijk dat Waardlanden vanuit ketenaansprakelijkheid gevraagd wordt om duurzaamheidsinformatie aan te leveren.

Wij benadrukken graag dat duurzaamheid de komende jaren – in welke vorm dan ook – van toenemend belang zal zijn voor de bedrijfsvoering van overheidsorganisaties.

Dit onderstreept het belang om duurzaamheid te betrekken bij alle facetten van de bedrijfsvoering, al dan niet afgedwongen door wet- en regelgeving of belangrijke contractpartijen in de keten.

6. Slot

Wij vertrouwen erop u met dit accountantsverslag voldoende te hebben geïnformeerd over onze controlebevindingen en u van dienst te zijn geweest met de vermelde ontwikkelingen en aanbevelingen.